

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

•25 Ocak 2022 • No: 166

Çıkişsızlık Sarmalından ÖRGÜTLÜ MÜCADELE VE DAYANIŞMAYLA KURTULABİLİRİZ!

“Toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçiler için yaşam her geçen gün daha zor ve zahmetli hale geliyor; sıkıntı veren sorunlar büyüyüp etkisini ağırlaştırıyor. İşçisinden öğrencisine, emeklisinden işsizine kadar emekçilerde **endişe** ve yarına dair **karamsarlık** duygusu hâkim!” İşçi Dayanışması'nın 162. sayısının başyazısı bu satırlarla başlıyordu. Devamında; milyonlarca işsiz olduğu, reel ücretlerin eridiği ve hayat pahalılığının durdurulamadığı, yoksullaşma çukurunun genişleyip derinleştiği, milyonlarca öğrencinin gelecek kaygısı yaşadığı bir toplumun yüzünün gülemeyeceğine dikkat çekmiştik. Aradan geçen aylar içinde emekçilerin yaşam koşulları daha da ağırlaştı. Toplum kendisini bir **çıkışsızlık kuyusunda** hapsedilmiş gibi hissediyor. Nitekim yukarıdaki satırları doğrulayan birçok araştırma yayımlanıyor. **Ancak toplumda çok yönlü, uzun ve sancılı bir dönüşümün derinden derine gerçekleştiğini de belirtmek lazım.**

Türkiye işçi sınıfı tarihinin en yıkıcı kışlarından birini yaşıyor. Bu kış yıkıcı yapan mevsim koşullarının sertliğinden ziyade işsizlik, hayat pahalılığı, rejimin baskı ve zorbalığıdır. Emekçiler korkunç yoksullaşma dalgasının altında yaşam mücadelesi verirken, ucuz ekmeğe kuyrukları her geçen gün daha da uzuyor. Ürünler durmaksızın zamlanırken, yüzde 80'i aşan ve giderek yükselen enflasyon nedeniyle ücretlerin satın alma gücü hızla düşüyor. Özellikle şu konunun altını çizmek lazım: Enflasyonla birlikte üretim sürecinde gerekli olan maddelerin maliyetlerinin arttığı doğrudur ama ürün fiyatları da aynı oranda artıyor. **Fakat işçi ücretleri aynı oranda artmıyor ve böylece ürünler zamlanıp enflasyon patlarken reel işçi ücretleri düşüyor. Dolayısıyla emek (işgücü) maliyetleri ucuzluyor ve sermaye sınıfının işçilerin sırtından elde ettiği kâr miktarı yükseliyor.** Nitekim patlayan enflasyon emekçileri vururken, başta ihracat ve turizm şirketleri, devletten dolar garantili ihale alan yandaşlar olmak üzere sermaye sınıfı kâr rekorları kırıyor.

İşsizliğin, yoksulluğun, gelecek kaygısının, baskı ve zorbalığın arttığı, özgürlüklerin yok edildiği, insanın bir mengineye sıkıştırıldığı koşullar toplumu bunaltıyor. Emekçiler bu sarmaldan çıkabilir. Ancak bunun için öncelikle hoşnutsuz olmanın, şikâyet etmenin veya kişisel öfke patlamalarının kendiliğinden bir eyleme dönüşmediğinin, sonuç getirmedeğinin görülmesi gerekiyor.

Instagram: /u_i_d_e_r

YouTube: /uidderorg

Twitter: /uid_der

Facebook: /uidder.org

www.uidder.org

Enflasyon işçi ücretlerini kar gibi eritirken ve önümüzdeki günlerde bu erime hızlanarak devam edeceken, işçi ücretlerine yapılan zam gerçek enflasyonun yarısı bile değildir. Bu gerçeği brüt asgari ücrete yapılan yüzde 39,9 oranındaki zamma ya da MESS'e bağlı işyerlerindeki metal işçilerinin ücretlerine yapılan bir yıllık ortalama yüzde 46 oranındaki zamma bakarak da görebiliriz. Üstelik yeni yılla birlikte başta enerji olmak üzere iğneden ipliğe yağmur gibi yağdırılan zamlar nedeniyle, işçi ücretlerine yapılan zamlar buhar olup uçmuştur. **Bu da mavi yakalisından beyaz yakalisına işçi sınıfının tüm kesimlerinin keskin bir yoksullaşma yaşamaya başlamasına geliyor.** Nitekim Ocak 2016-Eylül 2021 arasında, üretilen bir yıllık toplam değer içinde işçi ücretleri yüzde 45'ten yüzde 39,1'e gerilemiştir. Yani bu yıllar içinde işçi sınıfının toplam değerden aldığı pay sürekli gerileyip işçi sınıfı yoksullaşırken, bir avuç sermayedarın aldığı pay ve kâr ise sürekli yükselmiştir.

Türkiye işçi sınıfını vuran yoksullaşma dalgası birçok başka açıdan öncekilerden farklıdır: Dikkat çektiğimiz üzere toplumunun yüzde 93'ü kentlerde yaşıyor ve geriye kalan nüfus da büyük ölçüde modern ilişkilerin belirleyiciliği altındadır. **İçinde bulunduğumuz tarihsel dönemden dolayı toplumsal ihtiyaçlar, geçmişle karşılaştırılmayacak ölçüde çeşitlenip artmıştır.** Bugün hastaneden randevu alabilmek için bile akıllı telefon veya bilgisayar sahibi olmak gereklidir. Toplumun ekseriyetinin kentlerde yaşadığı, genç kuşakların kentlerde doğup büyüdüğü, artan eğitilmiş nüfusun işsizlik ve geleceksizlikle boğuştuğu Türkiye tablosu bugüne aittir. **Köyden gelen gıda ürünlerinin kurtarıcı olduğu dönem kapanmıştır.** Dolayısıyla siyasi iktidarın sermaye lehine uyguladığı yoksullaştırma politikasının etkisi geçmişe nazaran çok daha yıkıcıdır ve bunun önümüzdeki dönemde mutlaka sonuçları olacaktır.

Her geçen gün sınıflar arasındaki uçurum genişliyor, sınıfların üzerine bastığı kutuplar birbirinden giderek daha fazla uzaklaşıyor. Fakat işsizlik, yoksulluk ve geleceksizliğin doğurduğu toplumsal gelişmeler emekçilerin rejime olan hoşnutsuzluğunu besleyip büyütüyor. Tam da bu yüzden rejim ve medyası, Türkiye'deki derin ve can yakan yoksulluğu olağan göstermek için gerçekleri çarpıtıyor. Tüm utanç sınırlarını aşip kepezelikte zirve yapan yandaş medya, Avrupa ülkelerinde ve ABD gibi gelişmiş ülkelerde enflasyonun daha fazla arttığı yalanını propaganda ediyor. Kuşku yok ki enflasyon dünya genelinde yükseliş halindedir. Ne var ki ABD'de yıllık enflasyon yüzde 7, Fransa'da yüzde 3,4, Almanya'da ise yüzde 5,3'tür. Oysa Türkiye'de yüzde 80'i aşan gerçek enflasyon ABD'dekinin 11 katından, Fransa'dekinin 23 katın-

dan, Almanya'daki enflasyonun ise 15 katından fazladır.

Tüm hücrelerine kadar yolsuzluğa gömülen, lüks ve şatafatlı bir yaşam süren, muazzam devlet kaynakları üzerinde keyif süren rejim ve çevresinin tek amacı iktidarlarını korumaktır. **Devasa bir yumağa dönüşmüş sorunları çözemeyen iktidar, sürekli yeni gerilimler yaratmaya, gündemi olağanüstü temelde şekillendirerek toplumu korkutup sindirmeye ve ömrünü uzatmaya çalışıyor.** Her fırsatta toplumdaki farklılıkları kaşıyor, insanların dini inançlarını istismar ediyor, kin ve nefret söylemiyle toplumun farklı kesimlerini birbirine karşı kışkırtıyor. Nitekim Sezen Aksu'nun 2017 yılında yazılmış bir şarkısını gündeme getirip tüm gücüyle bunun üzerinde tepinmesi ve tehditler savurmasının nedeni budur.

Gazetemizin geçen sayısında iktidarın 20 Aralık vurgununu ele alırken "Hacı Tilki" hikâyesinden söz etmiştik. Boynunda tespih dilinde dua kaz, tavuk, ördek ve keklığı aldatıp mağaraya kapatılan tilki, onları tek tek mideye indirirken en bilindik stratejiyi uygular: **Böl, ayırıştır,**

birbirlerine kayıtsız hale getir ve iste-diğini yap! "Hacı Tilki" tavuğu mideye indirmek için önce onu fakirin çocuğuna zamanında yumurta vermediği için suçlar ve diğerlerini kayıtsız bırakır ve hatta ona karşı kışkırtır. Fakat tilkinin oyununa gelip tavuğu savunmayanlar sırayla yem olmaktan kurtulamazlar. Bu hikâyede de olduğu üzere, ayrıştırılmış ve birbirlerine karşı kışkırtılmış emekçiler, daima egemenlerin kurduğu tuzağa düşer ve içine itildikleri kötü koşullara karşı güçlerini birleştiremezler.

İşsizliğin, yoksulluğun, gelecek kaygısının, baskı ve zorbalığın arttığı,

özgürlüklerin yok edildiği, insanın bir mengeneye sıkıştırıldığı koşullar toplumu bunaltıyor. Geleceksizlik sarmalından çıkamayan, tepkilerini baskı rejimine yönlendiremeyen genç kuşaklar, **enerjinin içe yönelmesinden** dolayı depresyona giriyor. Öyle ki depresyon ilkokul sınırlarına kadar inmiş durumda. Gencecik bir hekim adayı olan Enes Kara'nın intiharının arkasında da işte tüm bunlar var. Muhalefet partilerinin izlediği son derece pasif siyaset ise toplumdaki umutsuzluğu daha da büyütüyor. Oysa emekçiler bu sarmaldan çıkabilir. **Ancak bunun için öncelikle hoşnutsuz olmanın, şikâyet etmenin veya kişisel öfke patlamalarının kendiliğinden bir eyleme dönüşmediğinin, sonuç getirmediğinin görülmesi gerekiyor.** İşçiler, öğrenciler, emekçi kadınlar, emekliler... İşçi sınıfının tüm kesimleri bir araya gelmek, örgütlenmek, dayanışma içinde hareket etmek zorundadır! Birlik ve dayanışma ekmek kadar, su kadar gereklidir. **İşçi sınıfı ancak örgütlü olduğunda ve emeğin örgütlü cephesi büyüdüğünde siyasi bir güce ulaşabilir ve işte o zaman toplumsal gidişata müdahale edebilir. ■**

Türkiye işçi sınıfı tarihinin en yıkıcı kışkırtıcılarından birini yaşıyor. Bu kışı yıkıcı yapan mevsim koşullarının sertliği değil işsizlik, hayat pahalılığı, rejimin baskı ve zorbalığıdır. Yeni yılla birlikte başta enerji olmak üzere iğneden ipliğe yağmur gibi yağdırılan zamlar nedeniyle, işçi ücretlerine yapılan zamlar buhar olup uçmuştur. Bu da mavi yakalisından beyaz yakalisına işçi sınıfının tüm kesimlerinin keskin bir yoksullaşma yaşamaya başlamasına geliyor.

Sendikayı Sendika Yapan İşçilerin Örgütlü Gücüdür

■ İstanbul/Hadımköy'den sendikalı bir işçi

Bundan 10 yıl önce sendikalaştığımız için işten atılmış ve direnişe başlamıştık. Sorumluluk almanın önemini bilen, bunu birbirine sürekli hatırlatan işçilerdik. Hak mücadelesi demek, çözülmesi gereken pek çok sorun demektir. Sendikamızın bütçesi aylarca sürecek bir direnişin tüm masraflarını karşılamaya yetmeyecek gibi görünüyordu. Direnişçi işçiler olarak buna da kafa yorduk, yemeğimizi çadırımızda yapmaya karar verdik. Bunun için siyasi partilerden, sendikalardan, mücadeleciler işçi örgütlerinden ve yaşadığımız mahallelerden düzenli bağışlar topladık. Böylece sadece daha sağlıklı beslenmekle kalmadık, yaptığımız tasarrufla kirada oturan, çocukları olan arkadaşlarımıza sendikamızın daha yüksek ödenek verebilmesini sağladık.

Sadece bunlar değil; aile komiteleri kurduk, ailesi direnişe ikna olamamış arkadaşlarımızın evlerini ziyaret ettik. Basın komitesi kurduk, sesimizi daha güçlü duyurabilmek için basınla irtibata geçtik. Direniş alanımızın güvenliğini sağladık, temizliğini yaptık. Ziyaretçilerimizin nasıl karşılanacağına dahi kafa yorup görev aldık. Böylece yaklaşık 300 gün süren direnişimizi yüzlerce işçi olarak firesiz bir şekilde tamamladık, sendikalı olarak işbaşı yaptık.

İşbaşı yaptığımızda gördük ki sorunlarımız sendikalı olunca bitmemişti. Zafer kazanmış bizlerin sevincini kurşanda bırakmak isteyen patron, her türlü uygulamayı devreye soktu ve psikolojik bir harp başlattı. Emekli bir albay olan müdür onur kırıcı şekilde davranıyor, iş tanımımıza girmeyen işler veriyordu. Önce kendi aramızda konuşarak fikir birliğine vardık. Sendikamızla da konuştuktan sonra iş durdurduk. Nihayetinde malûm müdür görevden alındı ve sonra da işten atıldı. Diğer amirler de o günden sonra bizlere "bey" diye hitap eder oldu. Mesela birkaç yıl önce de ciddi bir yemek problemimiz vardı. Sendikamız bu sorunu her iletildiğinde, patron "tamam de-ğışecek, düzelecek" diyordu. Ancak hiç bir şeyin düzeldiği yoktu. İşçiler olarak "madem bizi dinlemiyorlar, o zaman biz de yemeklere çıkmayız" dedik. Yemek boykotumuzun

daha ilk gününde tüm taleplerimiz karşılandı. Direnişimizin üzerinden 10 yıldan fazla zaman geçti ve biz bugüne kadar onlarca farklı sorunla karşılaştık. Ancak her seferinde örgütlü hareket ederek sorunlarımızı çözdük.

Kardeşler demem o ki sendika üyesi olmak başka, örgütlü olmak başka... Direnişimizin ilk gününden bugüne elde ettiğimiz tüm kazanımlarda büyük payı olan UİD-DE üyesi bir işçiyim. Bugüne kadar pek çok sektörden farklı sendikalara üye işçi arkadaşlarla sohbetim olmuştur. Bu sohbetlerde fark ettim ki, sendikalı işçinin tek sorumluluğunun kâğıt üzerinde sendikaya üye olmak olduğunu sanan arkadaşlarımız var. Bu yüzden de her şeyi sendikadan bekliyorlar. Hatta ne acı ki, sendikayı kendilerinin dışında bir yapı, bir kurtarıcı olarak gören işçiler var. **Hakları için mücadele etmeyi, mesela iş durdurmayı ve greve çıkmayı göze almayan işçinin sorunlarını sendikacı çözemez! Fakat işçi kendi arasında birlik olur ve mücadele etmeye hazır olursa, sendikacıları da ileriye iter!** Sendikalar miting örgütlediğinde gitmek istemeyen, işçi sınıfının ortak sorunlarına duyarsız olan işçilerin çalıştığı fabrikada basit sorunlar bile çoğu zaman çözülemez!

Yani üzerimize düşeni yapmadan, sendikanın her şeyi hokus pokusla halletmesini beklersek hiçbir sonuç elde edemeyiz. Sendika dışsal bir güç değil, kurtarıcı değil. Üstelik bugün sendikalar güçsüz ve zayıf... Bir avuç mücadeleciler sendikacıyı dışında tutarsak, sendikaların yönetiminde işçilerden kopmuş bürokratlar bulunuyor. Bürokrat sendikacılar işçilerin çıkarlarını savunmak yerine koltuklarını korumaya odaklanıyor. Bu bürokrat sendikacıların koltuklarında rahatça oturmasının nedeni bizim örgütsüz olmamız, sendikalarımızı kendimizin dışında bir yapı olarak görmemiz değil mi? O halde şikâyet etmeyi, başkalarından bir şey beklemeyi bırakıp sorumluluk almalıyız. **İşçi örgütlü değilse, elini taşın altına koymuyorsa sendikanın varlığının tek başına bir anlamı yoktur. Çünkü sendikayı sendika yapan işçilerin örgütlü gücüdür, birliğidir.** ■

Atomize Edilmeye Karşı Bağlarımızı Güçlendirelim

■ İstanbul'dan bir işçi

İktidara göre ekonominin kitabını yazıyoruz ve 2022 parlak bir yıl olacak. İğneden ipliğe her şeye fahiş zamların gelmesiyle emekçiler her geçen gün sefalet çukuru-nun daha da diplerine doğru itiliyor. Siyasi iktidar, bu gi-dişat karşısında işçi ve emekçilerin elini kolunu bağlayıp hareketsiz bırakmak için sürekli toplumu yapay temelde kutuplaştırmaya çalışıyor. Emekçileri parçalamak, ato-mize etmek, toplumun farklı kesimlerini birbirlerine karşı önyargıyla doldurmak ve körleştirmek için elinden geleni yapıyor.

nefes alıp verirler. Toplumun bir parçası olduğunun bi-lincinde olan birey, toplumu etkileyen her şeyin kendisini de etkilediğini bilir. Peki, onu oluşturan bireyler atomize edilip birbirine karşı cephe aldırıldıktan sonra toplum ne hale gelir? Cephelere bölünen insanların, kendisine kar-şı taraf olarak gösterilen insanları anlaması, onların dost olduğunu görmesi zorlaşır. Oluşturulan cephelerin önüne çekilen duvarlar, çıkarları aynı olan emekçilerin birbirini duyamaz hale gelmesine ve kulaklarına sürekli fısıldanan kışkırtıcı, düşmanlaştırıcı söylemlere kapılmasına neden olur. Sen Kürt'sün, öteki Sünni ya da Alevi, beriki ba-şörtülü... Sonra bitmek bilmeyen ya-pay tartışmalar... Emekçi kitlelere zarar vermektan başka anlamı olmayan bu tartışmalarla da toplumun esas sorun-ları gizlenir. İşsizlik, yoksulluk, gelecek-sizlik, şiddet, barınma sorunu, göçler, savaşlar...

Emekçilerin yaşadığı sorunlar, bir parçası oldukları toplumsal sınıfa ait sorunlardır, yani bireysel değil sınıf-saldır. İşçi sınıfı bu sorunları yaşamın her alanında birlikte ve aynı derecede yaşıyor. Egemenler ise esas sorunlar gündem olmasın diye yapay ayırım-lar yaratıyor. Böylece ortaya birbirine karşı tahammülü olmayan, birbirini

dinlemeyen, yapay sorunlar temelinde ayrışan insanlar çıkıyor. Türkiye'de son zamanlarda gittikçe dozu artan kışkırtıcı, düşmanlaştırıcı ve kutuplaştırıcı iktidar dilinin amacı budur.

Bu bir tuzaktır. Çünkü emekçiler bunlarla meşgul olurken temel sorunlar kangrenleşerek devam ediyor. Toplumun yüzde %99'unu oluşturan emekçiler ancak örgütlü olur ve dayanışmalarını güçlendirirlerse atomize edilemez ve ancak o zaman sorunlarını çözme iradesini ortaya koyabilirler. ■

Bilindiği üzere madde atomların bir araya gelerek oluş-turduğu yapıdır. Atomlar tek başlarına düzensiz ve karar-sız halde bulunsalar da uygun şartlar altında bir araya geldiklerinde anlamlı bir bütün oluştururlar. Uygun şart-lar sağlandığında düzenli ve anlamlı bir yapıya kavuşan atomlar, şartlar bozulduğunda ve tek başlarına oldukları-n-da sayıları aynı olsa bile anlamlı bir bütün değil bir yığın haline gelirler.

Yaşayan bir organizma olan toplum da aynı madde gibidir. Toplumunu oluşturan atomlar yani bireyler birlikte

Akıntıya Kapılıp Gitmemek İçin Birlik ve Dayanışmayı Büyütelim

■ Ankara'dan genç bir işçi

İşçi ve emekçiler olarak zor zamanlardan geçiyoruz. Yaşadığımız onlarca sorun yüzünden nefes almak her geçen gün daha da zorlaşıyor. Yoksulluk, geçim derdi, işsizlik, gelecek kaygısı tutup paçalarımızdan dibe doğru çekiyor. Kendini yalnız ve umutsuz hissedenenlerin, depres-yona girenlerin sayısı artıyor.

Her fırsatta "geleceğimiz" denip, yere göğe sığdırılma-

yan gençliğin gelecekte umudu yok. Sınav stresi, işsizlik, hatta daha okurken başlayan işsizlik korkusu yaşamdan tat alabilmek, derin derin nefes alabilmek için fırsat bırakmıyor. Her geçen gün büyüyen sorunlarla baş etmek için, artan yoksulluğuna rağmen yaşayabilmek için çabalayıp duruyor işçiler, öğrenciler, emekçi kadınlar. Bu sorunlarla baş edemediği için yaşamına son veriyor gelecek kaygısıyla dolu gençler, evini geçindiremeyen babalar, çocuğunu ısıtamayan

Gençlik Nefes Alamıyor!

■ Kocaeli'den genç bir işçi

20 yaşında gencecik bir üniversite öğrencisiydi Enes Kara. İlgi alanları farklı olmasına rağmen iyi bir gelecek kurabilmek için çok çalışıp tıp fakültesini kazanmıştı. Pek çok insana göre geleceği parlaktı çünkü en prestijli mesleklerden biri olarak görülen doktorluk okuyordu. Fakat o sağlıkçıların uzun çalışma saatlerini, yaşadıkları mobbingi ve şiddeti görüyor, çabalarının karşılığını alabileceği bir gelecek hayal edemiyordu. Milyonlarca genç gibi Enes'in de geleceğe dair umutlarını ve hayallerini söndürmüştü bu düzen. Fakat sadece geleceği değil çocukluğu ve gençliği de çalınmıştı Enes'in. Ailesinin baskısıyla, istemediği halde cemaat yurdunda kalmaya zorlanmıştı. İktidarın toplum üzerinde kurduğu baskı, özgürlükleri yok etmesi, kullandığı ayrıştırıcı kin ve nefret dili Enes'in içinde bulunduğu çelişkileri daha da büyütülmüştü. Enes inanmadığı şeyleri yapmaya zorlanıyor, kendini mutsuz ve çıkışsız hissediyordu. İntihar etmeden önce yazdığı mektubunda "19 yaşımı hiç böyle hayal etmemiştim" diyordu!

Bu haykırışı duymadan önce hiç görmemiştik Enes'i. Farklı şehirlerde yaşamış, farklı bölümlerde okumuş ve farklı sıralarda oturmuşuk onunla. Ama aynı yaşlarda aynı sınıfın gençleri olarak aslında çok iyi tanıyorduk birbirimizi. Çünkü mutluluklarımız da ortaktı bizim, yaşadığımız zorluklar da. 19'lu yaşlarımızı özgürce ve doyusya yaşamak isterken, karşımıza çıkan engeller de yaşadığımız baskılar da ortaktı. Hayatımızı karartanlar da aynıydı onlara karşı olan öfkemiz de!

Benzer okullarda okuduk, aynı yalanları söylediler bize. Okulu bitirdikten sonra dolgun maaşlı, rahat bir işimiz olacaktı. Fakat böyle bir gelecek için gençliğimizden fedakârlık edip çok çalışmamız gerektiğini söylüyorlardı. Böylelikle sürekli ders çalışan fakat sosyal hayatı olmayan, yeteneklerini keşfedemeyen, okulu bitirince işsiz kalan, geleceksizlik ve baskı nedeniyle nefes alamayan

gençler olduk. Enes kardeşimizin mektubunda söylediği gibi, kölece koşullarda çalışıp, kıt kanaat geçinip buna da hayat dememizi bekliyorlar. Biz ise bu dayattıkları insanlık dışı koşulları kabul etmeyen gençler olarak aynı isyanı taşıyorduk ruhumuzda... Enes'le bu kadar çok ortak noktamız varken ne yazık ki omuz omuza duramamıştık bu çürümüş düzenin yarattığı zorluklara karşı. Hayatımızı kısıtlayıp, bizleri nefessiz bırakanlara karşı, gençliğimizden aldığımız güçle öfkemizi birlikte haykıramamıştık... Hayatın zorlukları kadar güzelliklerini de paylaşıp aydınlık günlerin şiiirini yazamamıştık...

Hiç tanışmıyorduk Enes'le fakat acısını yüreğimizin derinlerinde hissettik. Tıpkı kendisini yalnız ve çaresiz hissedip çıkışsızlığa sürüklenen ve intihar eden daha nice genç kardeşimizde olduğu gibi... Fakat biliyoruz ki sadece üzülmeyle bir şeyi değiştiremeyiz. Bu sömürü düzeni

yıkılırsa bir şeyler değişir ancak. Gençliğin enerjisini emen, yaşama sevincini söndüren bu düzen devam ettiği sürece kim bilir hayatının baharında kaç kardeşimizi daha yitireceğiz, düzenin karanlığında. Fakat özgürlüklerin yok edilmesine, baskı ve zorbalığa, kapitalist sömürüye, ayrımcılığa karşı mücadele saflarını doldursak çok şeyi değiştirebiliriz. Bir ve beraber olursak, dayanışma içinde hareket edersek hayata sımsıkı tutunur, özgürlük mücadelesinin doğurduğu oksijeni ciğerlerimize çekeriz! ■

anneler... Kapitalizmin yarattığı ve başımıza musallat ettiği sorunlarla boğuşurken akıntıya kapılıp gidiyor insanlarımız.

Elbette böyle güçlü bir akıntıya tek başına karşı koyamaz insan. Bu saldırıları tek başına göğüsleyemez. Meşhur hikâyedeki gibi, tek başına kolayca ortasından kırarsın dalı. Ama bir deste dal öyle kolayca kırılmaz avucunda. Kapitalizmin ve tek adam rejiminin yarattığı çıkışsızlık dalgasına karşı birlik ve dayanışmamızı kuvvetlendirmeliyiz. **Dayanışma insanların ve toplumların yaşayabilmesi için hayati önemdedir. Komşun açken tok yatmamak, elde ne varsa bölüşmek de dayanışmanın örneğidir, toplanıp bir greve ziyarete gitmek de. Bu dayanışma sayesinde ısınır evler, sıcak sohbetler başlar. Bu dayanışma sayesinde kazanılır grevler, patronları korku sarar.**

ÜİD-DER'li işçiler olarak her gün örgütlülüğümüzü daha da büyütüyor, işçi dayanışmasını güçlendiriyoruz. Bu sayede kendimizde yaşama devam edecek, sorunların üstüne gidecek, onları çözecek gücü buluyoruz. Hepimiz bu düzenin yarattığı sorunlarla boğuşuyor, dayatmalarına uğruyoruz. Kaygılarımız ve sorunlarımızdan kaçmıyoruz. Tek başımıza ah vah etmek yerine bir araya geliyor, çözüm yolları üretiyoruz. Yaşama sımsıkı sarılıyor. Çünkü yalnız değiliz, örgütlüüz. Umutlarımız, hayallerimiz, her zaman yanımızda olan dostlarımız, koca bir ailemiz var. İşte bu yüzden geleceğe umutla bakıyoruz. Bu yüzden akıntıya kapılıp gitmiyoruz. Birleşen ellerimizin yaşamı nasıl güzelleştirdiğini sayısız örnekle görüyoruz. Birbirine uzanan eller çoğalsın, dayanışmamız artsın ki gelecek güzel günleri hep birlikte kuralım. ■

Kapitalizmde Mutlu Kuşaklar Yoktur!

20'li yaşlarında olan gençler, yani AKP'li yıllara doğanlar; “yaşamlarının karartıldığını, geleceklerinin çalındığını” söylüyor, kendilerini “kayıp kuşak” olarak adlandırıyorlar. Fildişi kulelerinde oturan muktedirler ise gerçeklikten o denli kopmuş durumdadır ki “kendiniz için, memleketiniz için hayal kurmaya devam edin” tavsiyeleri dağıtıyor, “Z kuşağının yoldaşı olacağım” nutukları atıyor ve ülkede en çok gençlerin mutlu olduğunu söyleyebiliyorlar. Oysa emekçi gençlik ülkeye bakınca baskıdan, işsizlik ve yoksulluktan, adam kayırmacılıktan, gösteriş budalalığından, iktidarın tepeden tırnağa çürümesinden, umutsuzluk ve çikişsizlikten öte bir şey göremiyor. **Mutluluk mu? Sahi, mutsuzluk buhranı yaşadığımız böylesi bir çağda mutluluk ne kadar mümkün?**

Kuşaklardan ve kuşaklara atfedilen değerlerden, belirgin duygu ve davranışlardan bahsediyorsak şayet, doğru gibi görünen kimi kavramları irdelemek, her şeyi yerli yerine oturtarak başlamak önemlidir. Birbiri ardına yeni harflerle kuşak tanımlaması yapmak revaçta! Önce İkinci Dünya Savaşı sonrası doğan “bebek patlaması” kuşağı (“Baby Boomers”), sonra X, Y, Z kuşakları ve şimdi son olarak Alfa kuşağı... **Öncelikle böylesi bir kuşak tanımlaması yapmanın esasında hatalı ve manipülatif olduğunu söylemeliyiz.** Ülkedeki en zengin aile olan Koç'ların, dünyada en çok kamu ihalesi alan AKP'li müteahhitlerin çocuklarıyla ya da sınavsız-mülakatsız koltuk kapan bürokrat çocuklarıyla emekçilerin aynı yaştaki çocuklarının yaşamları, sorunları, hissiyatları bir olabilir mi? Dolayısıyla toplumsal sınıflardan azade, sınıflar üstü bir kuşak tanımlaması yapmak yanlıştır, esasında sınıfların kuşakları vardır.

AKP'li yıllarda işçi sınıfı kuşaklarının, özellikle de gençliğin içine itildiği geleceksizlik derinleşti. Ancak bu doğru olduğu kadar eksik bir yorumdur. Zira kapitalizm tarih boyunca sınıfımızın hiçbir kuşağına mutluluk sunmadı, sunamaz. Mesela 19. yüzyıl, dünya tarihinde eşi benzeri olmayan olayların yaşandığı bir yüzyıl olmuştur. İşçi sınıfının önderlerinden birisi bu yüzyılda sermaye sınıfının kendi suretinde bir dünya yaratmaya çabaladığını söylemiştir. Fakat 20. yüzyıl çok daha büyük acılara sahne olmuştur. Ernest Glaeser'in 1902 Doğumlular adlı romanında bir çocuğun gözünden bu yüzyıldan çarpıcı bir kesit anlatılır, Birinci Dünya Savaşının yıkımı gözler önüne serilir. Sormak gerekir; savaşları çıkaranlar korkunç

kârlar elde ederken, hastalık ve açlıktan kırılan, babasız kalan veya bizzat kendisi cephelere sürülen bu çocuklar mutlu muydu?

70 milyon insanın canını alan İkinci Dünya Savaşı'nı, Japonya'da iki atom bombasının koca şehirleri yerle bir ettiğinin tanığı ve mağduru olan kuşağı düşünelim; iki dünya savaşını da yaşayan kuşağı ya da! Almanya, İtalya yahut İspanya'da faşizmi yaşayan kuşaklar, yaşadığımız topraklarda 12 Eylül kuşağı diye anılan kuşak... Bu zamanlar insanlık tarihinin çok zorlu zamanlarıdır; kapitalist egemenlerin işçi sınıfının çeşitli kuşaklarına ödediği büyük bedellerin tanığıdır. Ancak öte yandan 1968 kuşağı diye bir kuşak da vardır. Bireysel çıkarlarını toplumsal çıkarlardan ayrı görmeyen, yüzünü dünyayı değiştirme mücadelesine dönen, özgürlüğe tutkulu ve bugüne kıyasla mutlu bir kuşak...

Zamanın ruhu işçi sınıfının kuşaklarına sirayet eder, belirgin duygu ve davranış ortaklıkları yaratır. **Sürekli kötülük üreten, iyiyi, güzeli, insanlığın ortak çıkarlarını boğan kapitalizm bugün tarihinin en bunalımlı döneminden geçiyor ve kendi suretinde bir dünya yaratıyor.** Çıkmaza giren kapitalizm toplumsal sorunları her alanda büyütüp ağırlaştırıyor. Genç kuşaklar kendilerini umutsuz ve geleceksiz hissediyor, depresyon yayılıyor. Gencecik bir tıp fakültesi öğrencisi Enes Kara gibi gençlerin umutlarını yitirerek canına kıyması başka nasıl açıklanabilir?

Yeniden ve yeniden mutsuzluk üreten kapitalizmde insanlığın mutlu olması mümkün değildir. Dolayısıyla mutsuz olan yalnızca Türkiye'de AKP yıllarına doğan veya bu yıllarda büyüyen gençler değildir. Türkiye dâhil dünyanın tüm emekçileri kapitalizm altında acı çekmektedir. Ancak dünyanın dört bir köşesinde yoksulluğa, haksızlığa, özgürlüklerin yok edilmesine karşı ayağa kalkan emekçiler de var. Genç kuşaklar olarak şunu çok iyi bilelim: **Yaşadığımız çağın büyük sorunları karşısında şikâyet edip pasifçe beklemek yerine, o sorunları yaratan kapitalizme karşı mücadele etmeliyiz! İnsanı insan olmaktan çıkartan kapitalizme karşı mücadele, her türlü depresyonun devasıdır.** Dayanışmanın, kardeşleşmenin, güzel olan ne varsa paylaşarak çoğaltmanın, acı olan ne varsa paylaşarak azaltmanın yolu kapitalizme karşı mücadele saflarından geçmektedir. ■

Patronların Oyununu Birliğimizi Güçlendirerek ve Sınıf Bilinciyle Bozabiliriz!

Yaklaşık 150 bin metal işçisini doğrudan ilgilendiren MESS grup toplu iş sözleşmesi sürecinde imzalar atıldı. Birleşik Metal-İş, Çelik-İş ve Türk Metal sendikaları sözleşmeyi beraber imzalarken, açıklanan zam oranları **birinci 6 ay için yüzde 27.44**, ikinci 6 ay için yüzde 30, üçüncü ve dördüncü 6 aylık dönemler içinse enflasyon oranı kadar oldu. Gerçek bu olmasına rağmen yüzde 65,67 oranında zam alındığını açıklamak, algı oyunudur. Zira bir yıllık ortalama zam oranı yüzde 46'ya denk gelmektedir. Metal patronlarının kâr patlamaları yaşadığı, gerçek enflasyonun yüzde 80'i aştığı ve önümüzdeki aylarda daha da artacağı koşullarda söz konusu zam, metal işçisi için yoksullaşmanın büyümesi anlamına gelmektedir. Nitekim **Mersin**'de bulunan **Çimsataş**'ta Birleşik Metal-İş üyesi işçiler üretimi durdurarak sözleşmeyi protesto ettiler.

Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT'liler) Türkiye genelinde eylemler, basın açıklamaları düzenleyerek yaşadıkları haksızlığa karşı seslerini duyurdular. Bir başka önemli tepki de petrokimya işçilerinden geldi. Kocaeli/**Gebze**'deki **Petrol-İş Sendikası** üyesi işçiler, düşük ücretlere, hayat pahalılığına, vergi adaletsizliğine karşı çalıştıkları fabrikalarda eylemler yaptı.

Grev ve direniş sayıları da artıyor. **Türkiye Gazeteciler Sendikası**'nın (TGS) örgütlü olduğu **BBC** İstanbul ofisinde çalışan basın emekçileri, sözleşme sürecinde anlaşma sağlanamaması üzerine greve çıktı. Tekirdağ/Çorlu'da **Tekgıda-İş Sendikası** üyesi **Bel Karper** ve İstanbul'da **Belediye-İş Sendikası** üyesi **Bakırköy Belediyesi** işçileri de grevlerini kararlılıkla sürdürüyorlar.

Kâğıt mendil ve tuvalet kâğıdı üretiminde Türkiye'deki toplam üretimin üçte birini tek başına gerçekleştiren **Lila Kâğıt** fabrikasında sendikalaştıkları için işten atılan işçiler direniyor. Selüloz-İş üyesi işçiler Tekirdağ/Çorlu'daki direniş alanından sesleniyorlar: "**Sendika hakkımızı alacağız.**" Türk-Alman ortaklığı bulunan **Rifis Makine**'de işçiler **Birleşik Metal-İş** Sendikasında örgütlendiler ve işten atıldılar. İşçilerin fabrika önünde direnişe geçmesiyle işten atılan işçilerin bir bölümü geri alındı.

Kayı İnşaat'ın **Cezayir**'deki askeri hastane ve tesislerin inşaat şantiyelerinde çalışan işçiler, gasp edilen hakları için eylemler yapmaya devam ediyor. Son olarak

İstanbul'dan haykıran **İnşaat-Sen** üyesi işçiler; "Emeğimizi Batan Şirketlere, Döviz Kuruna Ezdirmeyiz" dedi. **İstanbul Finans Merkezi Şantiyesi**'nde çalışan **Limak Holding** taşeronu **Telemobil** işçileri, alacakları için **DİSK/Dev-Yapı-İş** ve **İnşaat-İş** sendikalarıyla birlikte direnişe başladı. Yapılan direniş sonucu işçilerin bütün alacakları ödendi.

Gebze Taysad OSB'de plastik otomotiv parçaları üretimi yapan **Farplas**'ta çalışan işçiler, patronun Ocak ayı itibarıyla ücretleri asgari ücret düzeyine çekip bunun üzerine 50 lirayı aşmayan zam dayatmasına karşı 19 Ocakta üretimi durdurdu. Aynı zamanda Birleşik Metal-İş Sendikasında örgütlenen işçiler ücretlerinin artırılması, sosyal haklarında ve çalışma koşullarında iyileştirmeleri içeren taleplerini dile getirdiler. İkramiyelerin 4 maaşa çıkarılması ve işten atmaların yaşanmayacağı sözünü alan işçiler, diğer talepleri için patrona bir hafta süre tanıyarak işbaşı yaptı.

Sivas/Divriği'de bulunan **OYAK-ERDEMİR** işletmelerinin alt taşeronu olan **Çiftay Madencilik**'te çalışan 600 demir madeni işçisi de taleplerinin kabul edilmesi için iş bıraktı. CHP'li belediye başkanı ile MHP ve AKP'nin Divriği ilçe başkanlarının bir araya gelerek işçiler üzerinde basınç oluşturmasıyla talepleri kısmen karşılanan işçiler, direnişin 3. gününde işverenle anlaşarak işbaşı yaptılar. En düşük ücret alan asgari ücretli (4250) madencinin eline toplamda 5250 lira, yer altında çalışan madencinin ise 7 bin 300 lira geçmiş olacak. Maaşlarına yüzde 11'lik zam yapılmasına tepki gösteren **Trendyol Express** işçileri iş bıraktı. Ülke genelinde iş bırakıp konvoylar oluşturmuş işçiler, yüzde 50 zam talep ediyorlar.

Türkiye'nin dört bir yanında haksızlığa karşı boyun eğmeyen işçilerin sesi yankılanıyor. Giderek artan hayat pahalılığı karşısında dayatılan sefalet ücretine razı gelmeyen işçilerin sayısı artacaktır. Fakat işçiler bu mücadelelerden başarıyla çıkabilmek için örgütlülüklerini güçlendirip pekiştirmek zorundalar. Sivas Divriği'de gördüğümüz üzere, patron ve tüm düzen partilerinin temsilcileri işçilerin direnişini kırmak için derhal domuz topu gibi birleşmekten geri durmuyorlar. Patronların ve düzen temsilcilerinin sergilediği oyunların ve baskıların boşa çıkartılması için işçiler her düzeyde örgütlenmeli, birlik ve dayanışmalarını güçlendirmeli ve sınıf bilinciyle hareket etmelidirler. ■

İran

Güney Afrika

Kazakistan

İşsizliğe, Yoksulluğa, Baskı ve Zorbalığa Karşı İsyân Sürüyor!

2022'ye girerken İşçi Dayanışması'nda yaptığımız değerlendirmede **“Emekçilerin İsyân Fırtınası Durmadı, Esmeye Devam Edecek”** demiştik: Nitekim 2022 Kazakistan işçi sınıfının öfke patlamasıyla açıldı. LPG fiyatlarının 60 tengeden 120 tengeye (Kazak para birimi) çıkartılması, emekçilerin biriken öfkesinin patlamasına neden oldu. 2 Ocakta petrol işçilerinin başını çektiği Janaozen kentinde başlayan gösteriler hızla diğer kentlere ve ülkeye yayılarak bir isyana dönüştü. **İşsizliğe, artan yoksulluğa, demokratik hak ve özgürlükleri yok eden, sendikaları kapatan, tepeden tırnağa yolsuzluğa ve rüşvete gömülen diktatörlük rejimine karşı ayağa kalkan Kazakistan işçi sınıfı ülkeyi tam anlamıyla salladı.** Meydanlara dökülen emekçileri “terörist” ilan eden rejim, Rusya'yı yardıma çağırarak ve silaha başvurarak “düzen” sağladı. Emekçilerin öfkesini yatıştırmak için rejimin tepesindeki kimi yöneticiler görevden alınırken, ekonomik iyileştirmeler yapılacağı sözü verildi. **Sendikaların bile yasaklandığı ülkede işçi sınıfı örgütsüz olduğu için rejim şimdilik amacına ulaşmıştır.** Fakat egemenler ne yaparlarsa yapsınlar işçi sınıfının kapitalizme karşı isyanını engelleyemeyecekler. **İsyân edip ayağa kalkan işçi sınıfı örgütlü bir güç haline gelmesi gerektiğini de eninde sonunda öğrenecektir.** İşçi sınıfı devrimci örgütlü bir güce ve önderliğe kavuştuğunda, işte o zaman kapitalizmi yerle bir edecektir!

**İran'da protestolar sürüyor:
“Vallahi devrileceksiniz!”**

2020 ve 2021 yılları boyunca işçi ve emekçilerin pro-

testolarının etkisi altında olan İran'da 2022'de de öfke dinmiş değil; İran'ın cesur işçi ve emekçileri baskıcı ve zalim rejime rağmen tepkilerini meydanlarda haykırma-ya devam ediyor.

İran'ın farklı eyaletlerinde çeşitli sektörlerden işçiler geçtiğimiz günlerde sokaklara çıkarken öğretmenler de 13 Ocakta ülke genelinde yeniden meydanlara çıktılar. 2021'in son aylarında sayısız eylem düzenleyen öğretmenler, artan ve çözülmeyen sorunları nedeniyle 100'den fazla şehirde eylemler düzenlediler. Düşük ücretlere ve emeklilik haklarına yönelik saldırılar nedeniyle rejimi protesto ettiler. Rejimin öğretmenler için getirmek istediği deneyim ve performansla dayalı yeni not sistemi de eylemlerde protesto edildi.

Tahran'da parlamento binası önünde, eyalet ve şehirlerde devlet daireleri önünde toplanan öğretmenler uzun süredir dillendirdikleri taleplerini bir kez daha cesur sloganlar ve konuşmalar eşliğinde haykırdılar. Şiraz'da düzenlenen eylemler sırasında konuşma yapan bir öğretmen rejime ve sefahat içinde yaşayan iktidardakilere şöyle seslendi: “Ey İran tarihinin korkakları! Vallahi devrileceksiniz! Biz buradayız, çünkü burası bizim gerçek sınıfımız. Bir öğretmenin işi öğretmektir. Bugün zimmete para geçirenlere büyük bir ders vereceğiz. Hırsızlara büyük bir ders vereceğiz. Sahte dindarlıklarının, makamlarının ve din adamı kılıkklarının arkasına saklanan hırsızlara büyük bir ders vereceğiz!”

Öğretmenler tutuklu arkadaşlarının serbest bırakılmasını da talep ederek mücadelede ısrarcı olduklarını bir kez daha gösterdiler.

Güney Afrika: Clover işçilerinden grev ve sınıf dayanışması

Güney Afrika'nın en büyük süt ve süt ürünleri şirketi Clover'da çalışan işçiler 22 Kasım'dan bu yana grevde. Clover'ın yüzde 20'lik maaş kesintisini, 9 saatlik vardiyadan 12 saatlik vardiyaya geçilmesini, pazar günleri ve resmi tatillerde çalışmanın zorunlu hale getirilmesini öngören "büyük yeniden yapılanma" girişimi Clover işçilerinin direnişiyle karşılaştı. Gıda ve Müttelik İşçi Sendikası (FAWU) ve Güney Afrika Genel Sanayi İşçileri Sendikası (GIWUSA) üyesi olan işçiler, işçi düşmanı şirketin saldırılarına karşı başlattıkları grevlerini kararlılıkla sürdürüyorlar.

Clover'da binlerce işçi, şirketin övüldüğü yüksek kâr oranlarına rağmen düşük ücretle çalıştırılıyor. İsraili şirket Milco SA bünyesine giren ve "istihdam yaratma" vaatleri sunan Clover'da, şirketin satıldığı 2019'dan bu yana 2 binin üzerinde işçi işten çıkarıldı. Buna ek olarak zorla işten çıkarma anlamına gelen "Gönüllü Kıdem Paketleri" adı altında yüzlerce işçinin daha işten çıkarılması, şirkete bağlı 4 şubenin kapatılması planlanıyor. Clover işçileri bu saldırılara karşı greve çıkarken, aynı zamanda İsrail'in Filistin halkına yönelik zulmüne karşı Filistin halkı ile dayanışma içinde bulunuyor. Sendikaların yaptığı açıklamada işçi sınıfının uluslararası dayanışmasına vurgu yapılıyor, maaş kesintileri dâhil olmak üzere kemer sıkma programının kaldırılması, işten çıkarılan tüm işçilerin koşulsuz olarak yeniden işe alınması ve Clover'ın kamulaştırılması talep ediliyor.

İkinci ayı geride kalan 5 bin işçinin grevi, sendikalarının bağlı olduğu Güney Afrika Sendikalar Federasyonu'na (SAFTU) üye diğer sendikaların, emek yanlı kurumların, çeşitli insan hakları örgütlerinin, Clover ürünlerini boykot eden halkın desteğiyle ve uluslararası dayanışmayla güç kazanarak büyüyor.

ABD'de market işçileri grevde!

ABD'nin Colorado eyaletinde dünyanın en büyük market zincirlerinden olan Kroger'a bağlı King Soopers marketlerinde çalışan 8 binden fazla işçi 12 Ocakta greve

çıkta. Market işçilerinin örgütlü olduğu Uluslararası Birleşik Gıda ve Ticaret İşçileri Sendikası ile Kroger yönetimi arasında gerçekleşen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine işçiler üç haftalık greve başladılar.

Başkent Denver'de kiralar 2000 doları aştığı halde market işçilerinin aldığı en yüksek maaş 3100 dolar civarında. İşçiler artık barınma ve beslenme gibi en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamadıklarını dile getiriyorlar. Asgari ücretten sadece 0,13 dolar fazla olan saatlik ücretlerine 6 dolar zam yapılmasını, emekli maaşlarının ve iş güvenliği önlemlerinin artırılmasını talep ediyorlar.

İşçiler, şirketin 2020'de 2,6 milyar dolar rekor kâr açıkladığını, kârın 2021 yılında daha da büyüdüğünü söylüyorlar. 77 markette grev gerçekleştiren işçiler, "biz olmadan marketlerinin bir işe yaramadığını anlamaları gerekiyor" diyerek greve devam ediyorlar.

Romanya'da farklı sektörlerden işçiler düşük ücretlere karşı grevde!

Romanya'nın başkenti Bükreş'te ulaştırma işçileri, ücret kesintileri nedeniyle 20 Ocakta greve başladı. Bükreş Taşımacılık Şirketinde (STB) çalışan yüzlerce işçi, 2022 yılı için belirlenen düşük ücretleri protesto etmek için 19 Ocakta STB genel merkezinin önünde protesto gösterisi düzenledi. Ancak talepleri dikkate alınmayan işçiler, 20 Ocak sabahı iş bıraktılar. Belediyeye ait STB'de başlayan grev Bükreş Yüksek Mahkemesi tarafından yasadışı ilan edildi. Fakat mahkemenin sermaye yanlısı kararını tanımayan işçiler, greve devam ediyorlar.

Taşıma işçilerinin yanı sıra başta öğretmenler olmak üzere kamu işçileri de ücret kesintilerine karşı çeşitli grevler gerçekleştiriyorlar. 19 Ocakta ülkenin iki büyük öğretmen sendikası, yüzde 8,2'lik enflasyon karşısında hükümetin yüzde 4,5'lik zam önerisini protesto etmek için uyarı grevinde bulundu. Ayrıca sağlık ve medya çalışanları da ücretlerine zam yapılmaması nedeniyle protesto gösterileri düzenliyorlar. İşçiler pandemi koşullarına rağmen çalışmaktan geri durmadıklarını, ücretlerinin erimesine izin vermeyeceklerini haykırıyorlar. ■

Aynaya Bakınca ? Ne Görüyorsun

Her şeyi olduğundan farklı, çarpık, tersyüz gösteren bir ayna düşünelim. Her gün o aynaya bakıp kendimizi eciş bücüş, çirkin görseydik ne hissederdik? Kâbus gibi, öyle değil mi? Ama ne yazık ki bu kâbus değil aslında yaşadığımız gerçeğin ta kendisi! Etrafımız bu aynalarla dolu ve bizler, maddi manevi her şeyi nasıl çarpıtıp değiştirdiğini bilmeden bu aynalara bakıyor, gördüklerimizden etkileniyor, kıyaslamalar yapıyor, belli fikirler, düşünce kalıpları ediniyoruz. O aynalarda kendimizi daha güzel, daha değerli görmek için uğraş veriyoruz. Nasıl mı?

Televizyonlarda, gazetelerde, dijital platformlarda, sosyal medyada, caddelerdeki reklam panolarında, mağaza vitrinlerinde, filmlerde, dizilerde her an karşımıza çıkan açık veya gizli on binlerce reklamı düşünelim. Saygınlık, mutluluk, güzellik, estetik anlayışımızı bu reklamlar şekillendirmiyor mu? Mesela satın alıp sahip olacağımız bir arabanın bizi ayrıcalıklı kılacağını, özgürleştireceğini, bize statü kazandıracağını anlatan bir reklam, o arabaya sahip olmadığımız durumda ayrıcalıksız, değersiz olacağımız mesajını da vermiş olmuyor mu? Bir giysiyi satın almamızı söyleyen bir reklam, o giysiyi satın almazsak demode, silik görüneceğimizi söylemiş olmuyor mu? Bir krem ya da makyaj malzemesini satın alamadığımız durumda çirkin görüneceğimizi anlatılmış olmuyor mu? Bir zayıflama ürününün reklamında ürünü kullandığı iddia edilen insanın zimba gibi vücuduyla kullanmayan insanın yağlı vücudu yan yana getirildiğinde bize hangi mesaj verilmiş oluyor? Üretilen dizilerin, sosyal medya, cep telefonu kullanımının artmasıyla birlikte estetik ameliyatlarda patlama yaşanması insanların bu yolla nasıl baskı altına alındığının bir işareti değil mi?

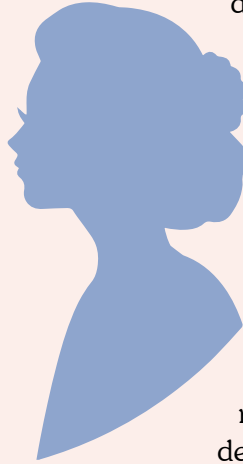
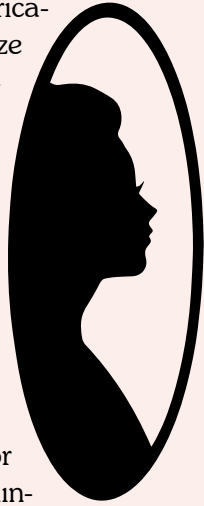
Elbette bilim ve teknoloji geliyor, insanların temel ihtiyaçları genişleyip çeşitleniyor. İnsanlar haklı olarak daha güzel, daha estetik görünmek, daha sağlıklı, rahat ve kaliteli bir yaşam sürmek istiyor ve tüm bunlarda bir kötülük bulunmuyor. Ama sorun şu ki, kapitalizm topluma dayattığı “güzellik ve estetik” anlayışıyla insanları manipüle ederek daha fazla tüketmeye zorluyor. Sermayenin elindeki bilim ve teknoloji de insanlık için değil kâr için kullanılıyor.

Kapitalizmde üretim toplumun ve insanın ihtiyaçları için yapılmaz. Her şey satılmak ve kâr elde etmek için

üretilir. Bu nedenle kapitalizm maddi-manevi her şeyi satılacak bir mala, metaya dönüştürür. Güzellik ve estetik de bir kalıba sokularak satın alınabilecek bir şey haline getirilir ve parası olanlar satın alabilir. Özellikle kadınlar yeniden ve yeniden “güzellik” satın almaya teşvik edilirler. Reklamlar da bu amaca uygun olarak insanlarda eksiklik, yoksunluk, aşağılanmışlık duygusu yaratarak daha önce hissedilmeyen yeni ihtiyaçlar doğururlar. Bir metayı satın almadığı durumda insanın statü ve saygınlık kazanamayacağını, mutlu olamayacağını empoze ederler. Dayatılan güzellik kalıplarının dışında olan vücut özelliklerine bakıp kendisini çirkin hisseden kadınların sayısı az değildir. Bu durum öyle bir baskı yaratır ki fiziksel bir sorunu çözmeyeceği bilindiği halde, estetiğe ayıracak parası olmayanlar bile borçlanarak, başka ihtiyaçlarından kısarak “ideal güzelliği” satın alırlar. Böylece bazı emekçi kadınlar bile farkına varmadan kışkırtılan estetik modasının esiri haline gelirler.

Yani bu düzende bilim ve teknoloji insanlara sağlık, güzellik, rahatlık sağlamak için değil bu vaatlerle yeni “ihtiyaçlar” yaratmak, o ihtiyaçları giderecek metalar üretmek, satılmasını hızlandırmak, pazarları derinleştirmek için kullanılıyor. Borçlarından kısarak, mesai yaparak bir estetik operasyon için para biriktiren emekçi kadınların kendilerini değerli hissetmek için geçirdikleri operasyonlar, satın aldıkları metalar kısa zamanda etkisini kaybediyor. Çünkü hızla yeni bir “ihtiyaç” icat ediliveriyor. Hayatın her alanına yayılan “satın al, satın al” mesajlarının, tüketim kışkırtmalarının sonu gelmiyor. İsteseler bile maddi güçleri yaratılan “ihtiyaçların” hepsini karşılamaya yetmeyen emekçi kadınlar kendilerini değerli hissedemedikleri gibi hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarını yitiriyor.

İnsanın kendisini değerli hissetmesinin yolu, statü elde edeceği yanılgısıyla bir şeyi satın almak değildir. Nitekim yoksul işçi ve emekçi insanların, kadınların böyle bir imkânı da yoktur. İnsanın kendini gerçekten değerli hissetmesi ve mutlu olması için başkasına, yaşadığı topluma değer vermesi, insanlığın sorunlarına sahip çıkması, daha iyi bir dünya kurmak için uğraş vermesi, örgütlü olması gerekir. Büyük ve haklı bir davanın insanı olanlar, örgütlenen emekçiler sahte mutluluk vaatlerinin tuzağına çekilemezler. Herkes için gerçek mutluluğun peşinden koşarlar. ■

İşçi Sınıfının Güvencesi Örgütlülüğüdür

Hayatın getirdiği zorluklar karşısında hepimiz bir güvenceye sahip olmak isteriz. İşsiz kaldığımızda, hastalandığımızda kullanabilmek için kenara birkaç kuruş ayırmaya çalışırız. Çocuklarımızın geleceğinin güvence altında olması için didinir, okumaları için çabalarız. Peki, işçilerin gerçek güvencesi bunlar mıdır? Hayır! Çünkü bugün en yüksek işsizlik oranının üniversite mezunlarında olduğunu, ücretlerimizin düşüklüğü nedeniyle, değil kenara birkaç kuruş ayırmak ay sonunu bile getiremediğimizi biliyoruz. O halde nedir gerçek güvencemiz?

İşçi sınıfının mücadele tarihine kısaca bir göz atalım. Sanayinin geliştiği ve makineli üretimin başladığı dönemde kapitalizmin güvencesiz, geleceksiz, sefalet içinde bir yaşama mahkûm ettiği işçi sınıfı çözümü örgütlenmekte bulmuştu. Ancak ilk sendikalaşma girişimleri uzun yıllar boyunca egemenler tarafından zorbalıkla bastırıldı. İşçilerin örgütü olan sendikalar yasadışı kabul edilmiyor, sendikalaşmak hapisle hatta idamla cezalandırılıyordu. Ne var ki, atölyelerde, fabrikalarda korkunç bir sömürüye maruz kalan, günde 16 saatin üzerinde çalıştığı halde karnını doyuracak bir ücret bile alamayan işçilerin örgütlenmekten başka çıkar yolu yoktu. Ancak örgütlü hareket ettiklerinde patronlar karşısında güç kazanıyor ve taleplerini kabul ettirebiliyorlardı. Büyük bedeller ödeme pahasına işçiler örgütlenmekten ve sendikalarını kurmaktan vazgeçemediler ve nihayet egemenlere sendikalarını kabul ettirdiler. Kapitalizmin bir dünya sistemi haline gelmesiyle tüm ülkelerde nüfusun büyük çoğunluğu işçileşti. İşçi sınıfının olduğu her yerde sendikalar da kuruldu. Çalışma saatlerinin kısaltılması, ücretlerin yükseltilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş güvenliği önlemlerinin alınması işçilerin verdiği örgütlü mücadeleler sayesinde mümkün olabildi.

Her ne kadar Avrupa işçi sınıfı gibi uzun bir mücadele geçmişine sahip değilse de, Türkiye işçi sınıfı da örgütlenme, sendikalaşma, grev yapma hakkına ancak mücadeleyle kavuşabildi. 1960'lı yıllarla birlikte, sendikalı olmak iş güvencesine sahip olmak demektir. Daha iyi ücret almak ve iş güvenliği önlemlerini aldrabilmek demektir. Maden-İş'in başını çektiği DİSK'e bağlı sendikalarda örgütlenen işçiler, Türkiye işçi sınıfı tarihinin en büyük grevlerini ve direnişlerini gerçekleştirdiler. En büyük kazanımları bu dönemde elde ettiler. Patronlar, işçi sınıfına yönelik saldırı planlarının hiç birini bu dönemde

hayata geçiremediler.

İşçi sınıfının birliğini dağıtmak için 1980'de askeri faşist darbe yapıldı. Darbeden sonra işçi sınıfı en büyük güvencesini, örgütlülüğünü kaybetti; sendikaları, dernekleri, partileri kapatıldı. Darbenin üzerinden 40 yıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen işçi sınıfı örgütlülüğünü eskisi gibi sağlayabilmiş değil. Ancak hayat pahalılığı ve hak gaspları karşısında giderek daha fazla sayıda işçi sendikalaşma ihtiyacı duyuyor. Çünkü işçiler taleplerini kabul ettirmenin ve güvence altına almanın tek yolunun örgütlenmek ve sendikalaşmak olduğunu fark ediyorlar. Yakın zamandan bir örnek verelim. Gebze'de bulunan Enka Sac fabrikasında işçiler örgütlenerek sendikalaştılar. Bunu hazmedemeyen patron gizlice fabrikayı kapatmak istedi ama işçiler bu yasa dışı lokavt girişimini püskürttüler. Patrona "önce toplu sözleşmeyi imzala, sonra tazminatlarımızı öde" dediler. Böylece patron işçilerin tazminatını TİS'te belirlenen ücret üzerinden ödedikten sonra fabrikayı kapatabildi. Ya örgütsüz olsalardı? Patron kapatır gider, işçiler değil zamlı ücret üzerinden tazminat almak belki ücretlerini bile alamazlardı. Nitekim patronun işçilerin örgütsüzlüğünü fırsat bilip ücretlerini bile ödemedi kaçıp gittiği pek çok örnek var.

ÜİD-DER gibi işçi örgütleri de işçilerin güvencesidir. ÜİD-DER'de örgütlenen işçiler burada aldıkları kültürü fabrikalarına taşırlar ve diğer işçi kardeşleriyle örgütlenerek haklarını ararlar, sendikalaşırlar. Zorlukların üstesinden dayanışarak gelirler. Örneğin pandemi döneminde emekçilerin yalnızlaşması, korkutularak evlerine kapatılması ve işyerlerinde pek çok hak gaspına uğraması karşısında ÜİD-DER'li işçiler muazzam bir dayanışma ve mücadele örneği sergilediler. Birbirlerini yalnız bırakmadılar. İşçiler eşleriyle, çocuklarıyla birlikte ÜİD-DER'de nefes aldılar, kendilerini güvende hissettiler, hissediyorlar. Örgütlülüğün neden işçi sınıfının güvencesi olduğunu bu dönemde çok daha iyi kavradılar.

Örgütlü olmak kapitalizme ve patronlara karşı büyük bir güce ve güvenceye sahip olmak demektir. Örgütlü olmak tek başına kalmamak, omuz başında dostların olması demektir. Tersinden örgütsüz olmak ise güvencesiz, yalnız ve geleceksiz olmak demektir. O yüzden örgütlülüğümüzü güçlendirmeli; sendikalarımızda, ÜİD-DER'de daha fazla yan yana gelmeli, birlik ve dayanışmamızı büyütmeliyiz. ■

Kimin Ekmeğini Yersen Onun Kılıcını Sallarsın!

Topluksal sorunların kangrenleştiği, kendini her alanda dışa vurduğu bir dönemden geçiyoruz. Milyonlarca işçi ve emekçi olarak alabildiğine artan enflasyonun, yoksulluğun, işsizliğin, eşitsizliğin, adaletsizliğin yaşamımızı nasıl zehir ettiğini en iyi biz biliyoruz. Tam da bu nedenle artık giderek çok daha fazla emekçi Türkiye'nin içinde bulunduğu durumun, yaşadığımız sorunların başlıca sorumlusunun siyasi iktidar ve onun işçi-emekçi düşmanı politikaları olduğunu görüyor, anlıyor. Siyasi iktidara destek verenlerin sayısı dramatik biçimde azalıyor. Durum böyle olunca iktidara yakın çevreler içinde bu gerçeği görenler ve iktidarı kaybetme korkusuyla "kendimize çeki düzen verelim, daha fazla ileri gitmeyelim" diyenler çıkabiliyor. Gelin görün ki tam da bu noktada kimi "hocalar", "profesörler", devreye giriyor ve iktidarı eleştirirken "caiz" olmadığını öne sürüyorlar!

Mesela iktidar çevrelerinde pek makbul bir isim, bir "büyük hoca" olarak kabul edilen Hayrettin Karaman, şöyle diyor: "Bu iktidardan pek çok beklentiniz gerçekleşti, camiayı hayretle izliyorum, bak demedi demeyin, sonra Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olursunuz, iktidara zarar verecekse haksızlık ve yanlışlardan şikâyetle doğruları söylemek caizdir diyemem." **Karaman, bu sözlerle iktidardan nemalanıp ayrıcalıklarını kaybetme korkusu yaşayanlara "doğruları söyleyin çünkü ayrıcalıklarınız, yağmalama özgürlüğünüz elinizden gidebilir, emekçilerin gözünün açılmaması için susun" demiş oluyor.** Yani ne pahasına olursa olsun suç ortaklığının devam etmesini istiyor!

20 Aralık gecesi yaşanan vurgundan sonra Erdoğan, kur korumalı lira mevduatı uygulamasına geçileceğini, dolar mevduatlarını liraya çevirenlerin kayıplarının güncel kura göre hazineye karşılanacağını söyledi. Aslında bu, faizlerin arttırılması anlamına geliyor. Ama haksızlık ve yanlışlıklara rağmen doğruları söylemenin, iktidarı eleştirirken caiz olmadığı fetvası veren Hayrettin Karaman; bu defa da kur korumalı mevduat uygulamasının örtülü faiz olduğunu söyleyenlerle aynı kanaatte olmadığını söylemekten, devletin ödemesinin "hibe" olduğu fetvası vermekten çekinmedi.

Elbette Karaman yalnız değil. Tıpkı Karaman gibi Abdurrahman Dilipak da doların yükselmesi karşısında

mutfağı yangın yerine dönen ve durumdan şikâyet eden emekçilere, "bu doları çıkaran da düşüren de Allah'tır! Her şey Allah'ın iradesi içindedir" diyebiliyor. Yeni Akit yazarı Ali Karahasanoğlu ise başka bir gazetenin zam haberine kızıp köpürerek, "benzine, motorlu araç vergisine, emlak vergisine, köprü ve otoyol geçişlerine, taksi ücretlerine, sigara ve alkole gelen zamlar dar gelirli vatandaş ne ilgilendirir?" diye sorabiliyor. Yani düpedüz emekçileri aptal yerine koyuyor, istedikleri gibi onları yönlendirebileceklerini sanıyorlar.

Atalarımız "kimin ekmeğini yersen onun kılıcını sallarsın" demiş. Bugünün malum şahısları iktidar ve güç sahiplerinin ekmeğini yiyorlar, zulmün kılıcını sallıyorlar. Bu nedenle sürekli gerçekleri çarpıtmak, yalan söylemek zorundalar. Onların düşüncelerini belirleyen çıkarlarıdır, bu yüzden kalemlerini iktidarın emrine veriyorlar. Bu yüzden onlar, aldatmak istedikleri işçi ve emekçilerin zalime boyun eğmesini sağlamaya çalışıyorlar. Tarihin her döneminde tıpkı onlar gibi kendi çıkarları için güçlüden ve zalimden yana tutum alanlar, zulmün kılıcını sallayanlar olmuştur ama böyleleri yüz karaları olarak tarihsel hafızaya kaydedilmiştir.

Mesela 1830'lardan itibaren işçi sınıfının mücadelesi yükselişe geçtiğinde sermaye sınıfının yanında saf tutan iktisatçılar en adi yalanlarla kapitalist sömürüyü aklamaya giriştiler. Onlar söylediklerinin doğru olmasına değil sermaye sınıfına yararlı olmasına özen gösteriyorlardı. Örneğin 1837'de bir broşür yayımlayan İngiliz iktisatçılarından Nassau Senior, on saatlik işgünü talebini karılıyor, fabrikanın tüm net kârının "son saat"ten elde edildiği zırvasını savunuyordu. Şayet iş saatleri günde 1 saat azaltılacak olsa net kârın tamamının yok olup gideceğini söylüyordu. Oysa kâr o son saatten değil, işgünün işçilere ödenmeyen kısmından (artı-emek) doğuyordu. Burjuva iktisatçılar, kârın kaynağının emek sömürsü olduğunu gizlemek için bilimi sermayenin hizmetine koşuyor, gerçekleri çarpıtıyorlardı. Çünkü sermayenin kılıcını kuşanmış, akıl ve kalemlerini egemenlere satmışlardı. Durum bugün de aynıdır. İktisatçısından din adamına, bürokratından gazetecisine sermaye sınıfının ve iktidarın hizmetinde kılıç sallayanların amacı sömürü düzenini ayakta tutmaktır! ■

O Büyük Güne Merhaba de!

Merhaba de

Şu maviye, yıldızlara, hatta ötesine .

Merhaba de

Bugün, bu saat, bu dakika umudu büyütenlere

Merhaba de

Doğan güne ve toprağın bağrındaki tohuma

Merhaba de

Ağaca, yeşile ve kanat çırpın şu özgürlüğe

Merhaba de

Emeğin serüvencilerine

Tarihin gördüğü en hünerli ustaya merhaba de

Çin'de Sarı nehri dizginleyen

Babil'de bataklıkları berekete dönüştüren

Mısır'da firavunlara ölümsüzlük tapınağını yükselten

Roma'da heybetli sütunları yontan

Ve değişince zaman

Kapitalizmin mezar kazıcısına dönüşene merhaba de

Islık çalan grevciye,

boyun eğmeyen, direnç tohumları açtıran şu
iradeye merhaba de

Merhaba de

Şu durmaksızın harekete ve değişime

İçimizi söken şu çelişiklere

Kör jilet gibi kesen şu acıya merhaba de

Merhaba de

Tarihin bağrından süzülüp gelen ışığa

Yeryüzü cenneti düşüyle yola düşenlere

Umuda ve sevdaya

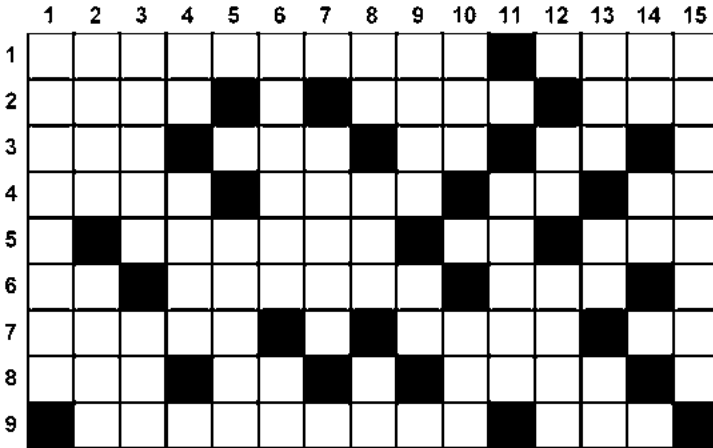
Ve yeniden çiçeklenen hayata

Merhaba de

Doğmakta olana, o büyük güne!

UID-DER'li bir işçi

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Akaryakit zamlarının bardağı taşırdığı ve halkın yeni yılın ilk günlerinde isyan ettiği Orta Asya ülkesi. Koşul.
2. Ortadoğu'da bir ülke. Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım. Bir yılan cinsi.
3. Demiryolu. İktisat kelimesinin kısaltması. Nanometre kısaltması. Uzaklık belirten sözcük.
4. Kemiklerin iç boşluklarını dolduran ve kan hücrelerinin yapımını sağlayan doku. Ödünç verme. İridyum elementinin simgesi. Baryumun simgesi.
5. Sarı Yelekliler eylemlerinin gerçekleştiği, başkenti Paris olan ülke. Utanma, utanç duyma. Birinin duygularını okşayacak biçimde davranarak onu elde etmeye çalışma.
6. İngilizcede git. Ankara'da 3 Şubat 2011'de toplam 20 işçinin ölümüyle sonuçlanan iki iş cinayetinden birinin gerçekleştiği OSTİM'e komşu sanayi bölgesi.

Avuç içi.

7. Yeryüzü parçası, toprak. Geri verme. Bir işaret sıfatı.
8. Kendini beğendirmek amacıyla yapılan davranış, cilve, eda. Alfabedeki son harfin okunuşu. İçinden çıkılması güç, sakıncalı durum.
9. Turuncgiller. Gözde sarıya çalan kestane rengi.

Yukardan Aşağıya

1. Kolay ve çabuk kırılan.
2. Yanlış sulama nedeniyle büyük ölçüde kurumuş olan eskiden dünyanın en büyük göllerinden biri olan Orta Asya'daki göl. İki nicelik arasındaki bağlantı.
3. Sıska, cılız. Üye.
4. Beyaz. Bunalım, buhran.
5. Tavana asılan süslü aydınlatma aracı.
6. Taş balığı. Genişlik.
7. Can sıkma, baş ağrıtırma.
8. Tellürün simgesi. Çoban. Müzikte bir nota.
9. İltihaplı sivilce. Bir bağlaç.
10. Eski Mısır'da şehir devleti. Seslenmek ve dikkati çekmek için özellikle Rumeli'de kullanılan bir söz.
11. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, istenç.
12. Türkiye'nin plaka kodu. Aslanın boynunda-ki uzun kıllar.
13. Kalın ve kaba kumaş. Eski Mısır inancında insan ruhu. Kırmızı.
14. Yunan alfabesinde bir harf. Bir işaret sıfatı.
15. Har vurup harman savuran, devlet kaynaklarını sermayeye dağıtan siyasi iktidarı; artan pahalılık ve zamlar karşısında emekçilerden beklediği tutumluluk.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	E	N	F	L	A	S	Y	O	N		D	Ö	V	I	Z
2	K	L	A	S	T	A	S	A	R	I	A	Z			
3	Ö	K	T	O	K	D	U	Ş	A	N	B	E			
4	N	A	I	F	P	A	T	İ	L	İ	E	K			
5	O	B	R	U	K	P	A	R	S	A	A	S			
6	M	A	N	S	A	V	Ü	M	İ	T	L	İ			
7	İ	R	A	D	E	Ç	A	L	M	A	A	K			
8	T	R	A	K	Y	A	A	E	E	A	A				
9	T	İ	K	E	Y	Ü	M	R	A	N	İ	Y	E		

Asgari Ücretin Vergi Dışı Bırakılması ve Asgari Geçim İndirimi (AGİ)

AGİ nedir?

2008 yılından önce işçiler yaptıkları harcamaların fişlerini toplar, ödedikleri KDV'nin küçük bir kısmını vergi iadesi olarak geri alırlardı. 4 Aralık 2007 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan kararla, 2008'den itibaren geçerli olacak şekilde "fiş toplama" uygulamasına son verilerek "asgari geçim indirimi" yani AGİ uygulaması getirildi. İşçinin medeni durumuna, çocuk sayısına ve eşinin çalışıp çalışmamasına göre değişen oranlarda AGİ tutarı belirlendi. AGİ uygulamasıyla birlikte, ödenen dolaylı vergilerin (KDV) küçük bir kısmının geri alınması anlamına gelen vergi iadesi kalkmış, yerine işçi ücretlerinden alınan gelir vergisinin bir kısmının iade edilmesi uygulaması gelmiş oluyordu. Ancak iki uygulama arasındaki bu önemli farkı işçilerin idrak etmesi mümkün değildi. Çünkü AGİ "fiş toplama"ya alternatif olarak getirilmişti. Bu arada siyasi iktidar ve patronlar sınıfı yeni uygulamayı asgari ücreti olduğundan yüksek göstermek için fırsata çevirdiler. Her sene zam oranlarını açıklarken yeni asgari ücreti AGİ'yi içine katarak telaffuz etmeye başladılar. Böylelikle işçiler gerçek asgari ücretin ellerine geçen paranın altında olduğunu ve AGİ'nin ödedikleri gelir vergisinin bir kısmının iadesi olduğunu çoğu zaman fark edemediler. Daha

yüksek AGİ alan evli ve çocuklu işçilerin eline net asgari ücretin bir miktar üzerinde para geçiyordu. Bu farkı da genellikle "çocuk parası" olarak adlandırıyorlardı.

Ancak siyasi iktidarın AGİ kurnazlığı asgari ücretten verginin kaldırılmasıyla birlikte yeniden ortaya çıktı. Zira verginin kaldırılmasıyla birlikte evli ve çocuklu asgari ücretliler ile bekâr asgari ücretlilerin aldıkları toplam para miktarı eşitlendi. Böylece çocuklu işçiler için fark ortadan kalktı. Şimdi işçiler haklı olarak "AGİ ne oldu?" diye soruyorlar. Üstelik Erdoğan'ın, asgari ücret zammını açıkladığı gün evli ve çocuklulara fark verileceğini söylemesi, buna karşılık Çalışma Bakanlığı'nın "vergi kalktığına göre AGİ de kalktı" demesi durumu daha da karıştırdı. Peki, asıl sorun nerede? AGİ'nin kaldırılmasında mı yoksa asgari ücret açıklanırken yapılan şark kurnazlığında mı?

Asgari ücret zammı gerçekte yüzde 50,5 değil yüzde 39,9'dur

Öncelikle belirtelim ki 2021 yılında 3577 lira olan brüt asgari ücret 2022 yılında brüt 5004 lira olmuştur. **Yani asgari ücrete yüzde 50,5 değil yüzde 39,9 oranında zam yapılmıştır.** Bunu anlamak için asgari ücretin detaylarına bakalım:

2021		2022 (Zam Oranı yüzde 39,9)	
BRÜT ASGARİ ÜCRET	3.577,50	BRÜT ASGARİ ÜCRET	5.004
SGK + İŞSİZLİK SİG. PRİMİ	536,63	SGK + İŞSİZLİK SİG. PRİMİ	750,56
GELİR VERGİSİ	456,13	GELİR VERGİSİ	638
DAMGA VERGİSİ	27,15	DAMGA VERGİSİ	38
NET ASGARİ ÜCRET	2.557,59	NET ASGARİ ÜCRET	3.577
AGİ (Bekâr)	268,31	...	
AGİ DÂHİL ASGARİ ÜCRET	2.825,90	Vergi iadesi yapılmış ASGARİ ÜCRET	4.253

Gerçekten de yüzde 50,5 zam yapılsaydı asgari ücret ne olurdu? Bir bakalım: Bu durumda brüt asgari ücret 5 bin 384 lira olurken, gelir ve damga vergisinin toplam tutarı 727 lira olurdu. SGK, işsizlik primi, gelir ve damga vergisi çıkarıldığında net asgari ücret ise 3 bin 849 lira olurdu. Net ücretin üzerine 727 liralık gelir ve damga vergi iadesini eklediğimizde işçinin eline 4 bin 576 lira geçerdi. Demek ki gerçekten yüzde 50,5 zam yapılsaydı ve ondan sonra asgari ücret vergi dışı bırakılmış olsaydı durum başka olurdu.

Ancak siyasi iktidar yüzde 50,5 zam yapıldığı algısı yaratmak için tam bir oyun tezgâhlamıştır. Normalde asgari ücrete brüt üzerinden zam yapılır ve aynı oranda artan AGİ de hesaplanan net ücretin üzerine eklenirdi. Yani “brütten nete” gidilirdi. Yine böyle yapılsaydı ve bu sene alınmayan gelir ve damga vergisi net asgari ücrete eklenseydi açıkladıkları 4253 liranın gerçek zam oranının yüzde 39,9 olduğunu gizleyemeyeceklerdi. Çünkü gerçekte asgari ücrete net 1020 lira zam yapılmıştır. 676 liralık toplam gelir ve damga vergisi eklendiğinde bu rakam 1696 lira eder. Bunun 4253 liraya oranı da yüzde 39,9’dur. Fakat yüzde 50,5 zam oranını bulabilmek için tam tersi bir yola başvurulmuş “netten brüte” gidilmiştir: 2825 liranın içinde olan 268 liralık AGİ sanki net asgari ücretin bir parçasıymış gibi yüzde 50,5 zam açıklanmıştır. **Gerçek enflasyon yüzde 80’leri aşmışken yüzde 50’lik zam oranının “büyük zam” olarak sunulması zaten bir algı oyunuydu ve ikiyüzlülüktü. Buna yüzde 39,9’luk zammın yüzde 50,5 olarak yutturulmak istenmesi yalanı eklendi.**

Asgari ücretin üzerinde ücret alan işçilerde vergi istisnası nasıl olacak?

Asgari ücretin üzerinde ücret alanlarda asgari ücrete karşılık gelen vergi tutarı düşülerek gelir vergisi alınmaya devam edilecek. İstisna kapsamına giren asgari ücretin vergi tutarı Temmuz ayına kadar 638 lira, Ağustos ayında 739 lira, Eylül-Aralık ayları arasında 850 lira olacak. Bu miktarlar her ay asgari ücretin üzerinde ücret alanların ödemesi gereken vergiden düşülecek. Ancak gelir vergisi dilimlerine karşılık gelen kazançlar yine düşük tutulduğu için asgari ücretin üzerinde ücret alan veya fazla mesai yaparak ücretini arttıran işçiler birkaç ay içinde yüzde 20’lik vergi dilimine girecekler. Asgari ücretten alınan verginin düşülmesi de işçilerin yüksek vergi ödemesini engelleyemeyecek. 2022’de yıllık toplam 32 bin liraya kadar olan kazançlardan yüzde 15 oranında vergi alınırken 32 bin lira ile 70 bin lira arasındaki kazançlardan yüzde 20 oranında vergi alınacak. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan gelir vergisi tebliğinde vergi kesintisinin nasıl olacağına dair örnek tablolar yer alıyor. Örneğin 8000 lira brüt ücret alan bir işçi 2022’nin sadece ilk dört ayında 6395 lira net ücret alırken 8 ay boyunca ücreti düşecek ve Aralık ayında eline 5791 lira geçecek.

Net ücretle çalışan işçiler vergi istisnasından yararlanacak mı?

Yeni sistemde durumu en belirsiz olanlar net ücretle çalışan işçilerdir. Çünkü Maliye Bakanlığının yayımladığı tebliğde net ücret alanlarla ilgili bir açıklama veya örnek tablo yer almıyor. Normal şartlarda vergi istisnasından net ücretle çalışan işçilerin de yararlanması gerekiyor. Peki, nasıl yararlanacaklar? Olması gereken işçilerin ücretlerine medeni durumlarına ve çocuk sayısına göre vergi iadesi tutarları eklenmesidir. Bu miktar en az 38 lira en çok 301 liradır. Örneğin 2021’de AGİ dâhil 4000 lira ücret alan bekâr bir işçi 2022’de hiç zam almasa bile ücreti 4301 lira olmalıdır. Bu fark asgari ücretin vergi dışı bırakılmasından doğan farktır. Yani 4000 lira ücret alan bekâr bir işçinin ücreti 2022’de 4300 lira olursa bu sıfır zam aldığı anlamına gelir. Ne var ki, konuyla ilgili Bakanlığın resmi bir açıklama yayımlamaması ve işçilerin örgütsüz olması patronların vergi istisnasını vergi istismarına dönüştürmelerinin önünü açacaktır. Nitekim şimdiden bununla ilgili şikâyetler gelmeye başlamıştır. Şubat ayından itibaren 2022 ücretleri ödenmeye başlanacak. Patronların vergi istisnasını nasıl istismar ettiğini ve bunun işçilere nasıl yansıtıldığını o zaman daha fazla göreceğiz.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması yeterli değildir

Asgari ücrete yapılan zam oranı konusunda söylenen yalanı bir kenara bırakırsak vergi istisnasının işçilere kısmi bir yarar sağladığını söyleyebiliriz. Evli ve en az üç çocuklu işçiler zaten AGİ ile gelir vergisinin tamamını iade aldıkları için onların tek avantajı 38 liralık damga vergisinin kesilmeyecek olmasıdır. Bekâr işçiler ise gelir vergisinin yüzde 58’ini AGİ ile geri aldıkları için daha avantajlıdır. Vergi istisnası işçilere kısmen de olsa bir yarar sağlamıştır ama bu durumdan asıl fayda sağlayanlar patronlar olacaktır. Nihayetinde merkezi bütçeye girecek bir vergi kaleminden kısmen vazgeçen siyasi iktidar boşluğu başka yollarla kapatmak isteyecektir. **Asgari ücretten ve tüm ücretlerden verginin kaldırılmasını talep ederken aynı zamanda vergilerin patronlardan kesilmesini istememizin nedeni de buydu.** Patronlardan vergi almayı tercih etmeyen, aksine defalarca vergi affı getiren siyasi iktidar, bu açığı patronlardan değil işçilerden alarak kapatmaya çalışacaktır. 2022 yılında dolaylı vergilerin (KDV) daha fazla arttırıldığına tanık olacağız. **Ya da para basarak hazineadaki açığı kapatma yoluna gideceklerdir. Bu durum enflasyonu daha da yükseltecek ve bu da işçilerin reel ücretlerini düşürecektir.** Tüm ücretlerin arttırılması, vergi dilimleri yükseltılarak işçilerden daha az vergi kesilmesi, vergilerin patronlardan alınması ve vergi istisnasının tüm ücretlilere yansıtılması hiç kuşku yok ki ancak mücadeleyle mümkün olabilir. ■

İnsanlaşma Mücadelesi Yani “En Mühim Mesele”

Ne kadar az yaşıyoruz, kardeşlerim,
ne kadar az yaşıyoruz,
ne kadar az.
Beygirle bir ayardayız henüz
bu en mühim meselede,
hatta onun kadar bile doyamıyor dünyasına
beygirden çok yük taşıyan çoğunluğumuz.

Nâzım Hikmet, yazdığı sayısız şiirde insanca yaşamı tasvir etti ve ne yazık ki insanca yaşamdan ne kadar uzak olduğumuzu da... Yukarıda yer alan mısraların ait olduğu 1947 tarihli **En Mühim Mesele** şiirini İkinci Dünya Savaşı'nın üzerinden henüz iki yıl geçmişken yani milyonlarca emekçinin yaşama doyamadan göçüp gittiği yılların ardından kaleme aldı. Nâzım'ın deyiimiyle keşane, çınar, servi ya da kavak ağacı gibi yüzlerce yıllık bir ömrümüz yok. 4,5 milyar yıl yaşındaki dünyamızın üzerinde kısacık kaldığımız ömrümüzde ise ne kadar insanî yaşadığımız sorgulanması gereken en mühim mesele! Sadece nefes alıp vermek, yemek içmek, uyumak, çocuk yapmak, çalışmak... Böyle bir yaşamın gerçekte bir yük hayvanından farkı var mı? Çünkü bir İngiliz halk deyiminde dile getirildiği gibi; “hep çalışmak ama hiç oynamamak” insanın maneviyatını yok eder. **Oysa yemek ve uyumak gibi fiziksel ihtiyaçları karşılamamanın ötesine geçmektir insanca yaşamak, insanın manevi olarak yükselmesidir! Kölece koşulların, sömürünün, savaşlarının, insanın insanı ezmesinin son bulmasıdır insanca yaşam; işsizliği ve geçim sıkıntısını düşünmeden kültürel, sosyal, zihinsel, ruhsal bir doyuma ulaşmaktır.** Ne yazık ki ezilen ve sömürülen milyarlar insanca yaşamın çok uzağındadır. Çünkü kapitalist sömürü düzeni insanın insanlaşmasının önünde büyük bir engel olarak duruyor.

Bir düşünelim: Binlerce yıllık insanlık tarihi boyunca pek çok dönemeç noktasından geçilerek muazzam bir gelişme kaydedildi ve bugünkü bilimsel, teknolojik gelişmişlik düzeyine ulaşıldı. Tarım devrimi başlamadan önce ortalama insan ömrü bugüne kıyasla çok düşüktü. İnsan, zaman içerisinde tarımı buldu, at dâhil pek çok hayvanı evcilleştirdi; etinden, sütünden, yününden, derisinden, gücünden yararlanmaya başladı. Binlerce yıllık

birikimin sonunda doğanın nimetlerinden daha kontrollü bir biçimde faydalanılmaya başlandı. Buhar makinesinin keşfi ve Sanayi Devrimiyle birlikte insanlık sıçramalı bir gelişme kaydetti. Bir zamanlar madenlerde iş aletlerini çalıştırmak ve kömür vagonlarını çekmek için beygir kullanılırdı. Makinelerin gelişmesiyle birlikte işçiler yüzlerce, binlerce beygir gücüne tek tuşla kumanda eder hale geldi. Bugünkü sanayileşme, robotlaşma, akıllı yazılım, nükleer enerji vb. göz önünde bulundurulduğunda, kontrol altında tutulan güç ve enerjinin muazzam olduğu görülür.

Bugün insanlığın kök hücrenden organ üretme çalışmalarında ciddi yol kat ettiği, pek çok hastalığın sonunun getirilebileceği, dünyanın sayılı zenginlerinin uzaya yolculuklar yaptığı bir dönemdeyiz. Ne var ki bilim ve teknolojiye bu muazzam gelişme büyük insanlığın çıkarları doğrultusunda kullanılmıyor. Makineler ve robotlar bu denli gelişmişken iş saatleri kısalıyor. Dünya üzerinde yüz milyonlarca işsiz bir yanda birikirken, öte yanda çalışanlar 12 saati aşan kölelik koşullarında, düşük ücretle çalışmaya mahkûm ediliyor. İş ev çemberine hapsedilen yüz milyonlar adeta sadece çalışmak için yaşıyorlar. Mesela üretim araçlarının olduğu gelişkinlik düzeyi sayesinde bugün işçilerin dört saat çalışması ve geri kalan zamanlarını insani bir şekilde yaşaması pekâlâ mümkün. Ancak kâr üzerine kurulu sömürü düzeninde bu mümkün değil. 1800'lü yılların İngiltere'sinde maliyeti daha düşük olduğu için beygir yerine insan gücünü kullanan kapitalist ile günümüzün kapitalistlerinin dürtüleri aynı: Daha fazla kâr.

İşçi sınıfı ürettiği zenginlikten insanca yaşayabilmesi için gerekli olan payı alamadığı gibi dinlenmeye, düşünmeye ya da yaşamın anlamını sorgulamaya yetecek vakti de bulamıyor. Geçim sıkıntısı, gelecek kaygısı, işsizlik, güvencesizlik, savaşlar, göç yolları, seller, yangınlar, kuraklık... Kapitalizm altında yaşam tam anlamıyla bir kâbusa dönüşmüş durumda. **Yaşamı emekçilere zehir eden, nefessiz bırakan, eşitsizlik üzerine kurulu kapitalist sömürü düzeni son bulmadan insanca yaşamak mümkün olamaz.** İnsanın insanı sömürmediği, yük hayvanı gibi çalışmanın son bulduğu mutlu bir yaşam için insanı yok sayan bu düzenden kurtulmaktan başka seçenek yok! ■